

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет східних мов
Факультет української філології, культури і мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з
науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

« ____ » _____ 2024 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА / БЕЗВІДРИВНА)

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітньої програми: 035.069 Мова і література (японська)

освітньої програми: 035.065 Мова і література (китайська)

спеціалізації:

035.065.01 – східні мови та літератури (переклад включно), перша –
китайська

035.069.02 – східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська
освітнього рівня: першого (бакалаврського)

Київ-2024

Розробники: *Г. В. Бітківська*, завідувач кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент;
Ю.В. Боришполець, заступник з науково-методичної та навчальної роботи Факультету східних мов.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету східних мов

Протокол від _____ № _____

Секретар _____

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри японської мови і перекладу

Протокол від _____ 2024 року № _____

Завідувач кафедри _____ (Андрій БУКРІЄНКО)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри китайської мови і перекладу

Протокол від _____ 2024 року № _____

Завідувач кафедри _____ (Світлана ЦИМБАЛ)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні східної культури та літератури

Протокол від _____ 2024 року № _____

Завідувач кафедри _____ (Дмитро МОСКАЛЬОВ)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 28 серпня 2024 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Галина БІТКІВСЬКА)

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми _____ 2024 р.

Гаранти освітньої програми

Мова і література (китайська) _____ (Світлана ЦИМБАЛ)

Мова і література (японська) _____ (Дмитро МОСКАЛЬОВ)

Робочу програму перевірено
_____ 2023 р.

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Юлія БОРИШПОЛЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання		
	денна	заочна	
Практика Виробнича (педагогічна / безвідривна)			
Вид практики	Обов'язкова		
Загальний обсяг кредитів / годин	12 / 360		
Курс	4		
Семестр	VII-VIII		
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	12		
Обсяг годин	360		
Форма семестрового контролю	Залік		
Модуль I. <i>Особливості вивчення зарубіжної літератури в знз</i>			
Вид практики	Обов'язкова		
Загальний обсяг кредитів/годин	3 / 90		
Курс	4	-	
Семестр	VII	-	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-	
Обсяг кредитів	3	-	
Обсяг годин, в тому числі:	90	-	
Форма семестрового контролю	Залік*	-	
Модуль II. <i>Вивчення японської/китайської мов у школі.</i>			
Вид практики	Обов'язкова		
Загальний обсяг кредитів/годин	9 / 270		
Курс	4	4	
Семестр	VII	VIII	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	
Обсяг кредитів	3	6	
Обсяг годин	90	180	
Форма семестрового контролю	Залік*	залік	

* У VII семестрі виставляється один спільний залік з Модулю I (Особливості вивчення зарубіжної літератури в знз) та Модулю II (Вивчення японської/китайської мов у школі)

2. Бази практики

1. Школи-партнери КСУБГ згідно чинних угод про практику.
2. Навчальні заклади державної та недержавної форми власності, які надали офіційне підтвердження про те, що вони ознайомилися з робочою програмою практики, а також заходами контролю виробничої практики, і готовності створити відповідні умови для проходження практики студентом і оцінювання його діяльності викладачами університету;
3. Комерційні організації державної та недержавної форми власності, що здійснюють навчання співробітників на регулярній основі, які надали офіційне підтвердження про те, що вони ознайомилися з вимогами до роботи студента під час практики, а також заходами контролю виробничої практики, і готовності створити відповідні умови для проходження практики студентом і оцінювання його діяльності викладачами університету.
4. Місце роботи студентів 4 курсу, працевлаштованих за фахом, може використовуватися як база проходження виробничої практики, із забезпеченням усіх програмних вимог (за окремо оформленим листом-клопотанням, у якому приймаюча сторона зобов'язується забезпечити належні умови проходження практики – студенти самостійно погоджують ці умови із своїм роботодавцем).

0. Мета та завдання практики

Мета виробничої (педагогічної / безвідривної) практики – формування у майбутніх учителів східних мов і зарубіжної літератури професійних компетенцій та компетентностей; формування готовності майбутніх учителів до професійної педагогічної діяльності.

Завдання – вироблення таких компетенцій:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії японської мови. ФК4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди японської, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати японську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів японською мовою.

ФК8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12 Здатність до організації ділової комунікації

ФК18 Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом;

ФК19 Методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови;

ФК20 Лінгво-прикладна компетенція передбачає: володіння лінгводидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах).

0. Результати навчання

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та японською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН14 Використовувати японську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20 Володіти мовою фаху на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;

ПРН22 Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання японською мовою, враховувати психологопедагогічні основи навчального процесу у школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

5. Структура практики

План для **денної** форми навчання

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
---	---------------------------------

<i>Семестр 7</i> <i>Змістовий модуль I.</i> <i>Особливості вивчення зарубіжної літератури в знз</i>	
1)Планування педагогічної діяльності (установна/звітна конференції)	2
2)Формування і розвиток загальноінтегративних компетентностей	18
3)Розвиток психолого-педагогічної компетентності	20
4) Розвиток методичної компетентності	20
5) Формування і розвиток літературознавчої компетентності	30
Разом	90
<i>Семестр 7</i> <i>Змістовий модуль II.</i> <i>Вивчення японської та китайської мов у школі</i>	
1)Планування педагогічної діяльності (установча/звітна конференції)	2
2)Розвиток компетентностей міжкультурного спілкування	28
3)Розвиток рецептивних мовленнєвих навичок	30
4)Розвиток продуктивних мовленнєвих навичок	30
Разом	90
<i>Семестр 8</i> <i>Змістовий модуль II.</i> <i>Вивчення японської та китайської мов у школі</i>	
1)Планування педагогічної діяльності (установча/звітна конференції)	2
2)Розвиток компетентностей міжкультурного спілкування	38
3)Розвиток рецептивних мовленнєвих навичок	70
4)Розвиток продуктивних мовленнєвих навичок	70
Разом	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Виробнича практика (педагогічна / безвідривна) проводиться згідно з навчальним планом відповідних освітніх програм Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Керівництво практикою здійснюють викладачі КСУБГ. Перед проведенням практики проводиться *настановна конференція*. На ній керівники практики роз'яснюють студентам завдання практики, вимоги до оформлення звітної документації, організаційні заходи, графік, об'єкти.

У VII-VIII семестрах метою виробничої практики є розвиток умінь самостійно планувати і проводити заняття з японської / китайської мови і зарубіжної літератури, аналізувати власну педагогічну діяльність і педагогічну діяльність своїх товаришів-практикантів. Студент має право проводити заняття в аудиторії бази практики або дистанційно у формі відеоконференції. Студент проводить на оцінку одне заняття з японської / китайської мови та одне заняття із зарубіжної літератури у сьомому семестрі, а також три заняття з японської / китайської мови у восьмому семестрі впродовж усіх навчальних тижнів, визначених графіком практики; форму занять (очна чи дистанційна) та час проведення студент узгоджує з базою практики та керівниками практики. Взаємовідвідування занять студентами та відвідування занять керівником може відбуватися очно й дистанційно. У випадку проведення очного заняття студент може здійснювати відеотрансляцію свого уроку для колег-практикантів та викладача-методиста,

якщо вони виявили бажання спостерігати урок дистанційно. Також можна зробити відеозапис проведеного уроку для асинхронного опрацювання матеріалів заняття

Через тиждень після закінчення практики проводиться *звітна конференція*, на якій студенти звітуються про виконання програми практики. Студенти готують виступи, презентації (на вибір), що відображають хід та результати практики. Керівники практики від університету та баз практики підводять підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, а також зауваження та побажання.

Студент, який не проходив практику або робота якого під час практики визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчального плану даного семестру. За рішенням дирекції факультету йому може бути надана можливість повторного проходження практики.

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практики

Здобувачі під час проходження практики *зобов'язані*:

1. За умови проходження практики на базі школи-партнера КСУБГ, отримати від викладачів-методистів інформацію про вчителів-наставників, узгодити способи зв'язку з ними, час і місце проведення уроків.

2. За умови проходження практики на базі установи, яка не є офіційним партнером КСУБГ, впродовж першого робочого тижня семестру (до 10 вересня) надати адміністрації Факультету східних мов КСУБГ лист-клопотання про проходження студентом шкільної практики; поінформувати адміністрацію організації-базы практики про програму практики та критерії оцінювання роботи студента викладачами-методистами; узгодити із зазначеною організацією графік проведення занять; визначити способи спостереження занять викладачами-методистами; забезпечити можливість відеозапису для подальшого самоаналізу та оцінювання викладачами-методистами.

3. Ознайомитися з навчальним планом та навчальними матеріалами бази практики.

4. Спланувати проведення чотирьох уроків з японської / китайської мови (одного – у VII семестрі та трьох – у VIII семестрі) і одного уроку зарубіжної літератури (VII семестр). Поінформувати викладачів-методистів про свій графік проведення занять.

5. Готувати плани-конспекти та комплекти наочності до своїх занять, надавати їх на перевірку викладачам-методистам мінімум за день до проведення заняття.

6. У процесі розробки планів та наочних матеріалів уроків дотримуватися принципів академічної доброчесності;

7. Забезпечити умови викладачам-методистам та колегам-практикантам для спостереження, аналізу й оцінювання проведених занять.

8. Здійснювати самоаналіз проведених занять; представити результати самоаналізу у формі звіту.

9. Відвідувати заняття колег-практикантів, брати участь в їх усному обговоренні;

10. Вчасно оформити і здати звітну документацію: плани уроків, звіти із самоаналізу, оцінювання практики вчителями-методистами;

11. У випадку виникнення непорозумінь у спілкуванні з представниками бази практики інформувати викладачів-методистів.

12. Взяти участь у роботі підсумкової конференції з практики.

Студенти-практиканти *мають право*:

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації практики;

- отримувати консультації викладачів та представників бази практики з усіх питань її проходження;

- на відповідних кафедрах отримати повну інформацію про форму звітності та термін проходження виробничої практики (педагогічної / безвідривної).

6.3. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

Керівниками виробничої практики можуть бути викладачі університету, які викладають методику навчання мови, та/або мають науковий ступінь, що співвідноситься із навчанням японської / китайської мови як іноземної, та/або мають попередній досвід роботи в школі. Одночасно керівник бази практики окремим розпорядженням встановлює розподіл студентів серед досвідчених вчителів відповідної професійної кваліфікації.

Керівники практики від Університету зобов'язані:

- з'ясувати вибір студентів щодо місця проходження практики;
- поінформувати вчителів-наставників зі шкіл-партнерів КСУБГ про програму проходження практики студентом та критерії оцінювання;
- провести настановну конференцію: ознайомити студентів з програмою проведення і завданнями практики, призначити консультаційні дні, проконсультувати студентів стосовно правильності ведення документації, порекомендувати студентам необхідну літературу; узгодити формат і тривалість уроків чи відеозаписів уроків, які студент надасть для оцінювання викладачем-методистом;
- за графіком проводити консультації, на яких студенти зможуть отримати рекомендації з виконання завдань практики;
- перевіряти та оцінювати виконання індивідуального плану студентом-практикантом;
- інформувати завідувача кафедри про перебіг проходження виробничої педагогічної практики;
- вчасно перевірити й оцінити звітну документацію з практики.

Керівник від бази практики зобов'язаний:

- Ознайомитися з програмою і термінами проходження практики студентами;
- Допомогти студентам визначитися із графіком проведення уроків;
- Ознайомити студентів з програмою та підручниками, за якими працюють класи.
- Надати студенту психологічну характеристику класів, у яких будуть проводитися уроки.
- Надавати консультації в процесі підготовки до уроків.
- Бути присутніми на уроці під час проведення уроку студентом-практикантом.
- Оцінити роботу студента-практиканта на кожному проведеному уроці.
- Регулярно інформувати керівника практики від Університету про її перебіг і, за необхідності, висловлювати рекомендації щодо шляхів покращення підготовки студентів до практики на аудиторних заняттях з Методики викладання японської / китайської мови / Методики навчання зарубіжної літератури.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Модуль 1

Особливості вивчення зарубіжної літератури в знз

№	Вид роботи	Кількість одиниць	Максимальний бал за одиницю	Максимальний бал за вид роботи
	Взаємоаналіз уроків на основі взаємовідвідування	2	5	10
	Комплект матеріалів до уроку (плани-конспекти, наочність та ін.)	1	20	20

	Проведення уроку	1	40	40
	Аналіз проведеного уроку	1	20	20
	Звіт про проходження практики	1	10	10
Разом				100

Модуль 2

Вивчення японської та китайської мов у школі

Практика із керованого спостереження та підготовки до проведення занять з японської / китайської мови

Перелік звітної документації та її оцінювання

VII семестр

№	Вид роботи	Кількість одиниць	Максимальний бал за одиницю	Максимальний бал за вид роботи
	Взаємоаналіз уроків на основі взаємовідвідування	2	5	10
	Комплект матеріалів до уроку (плани-конспекти, наочність та ін.)	1	20	20
	Проведення уроку	1	40	40
	Аналіз проведеного уроку	1	20	20
	Звіт про проходження практики	1	10	10
Разом				100

VIII семестр

№	Вид роботи	Кількість одиниць	Максимальний бал за одиницю	Максимальний бал за вид роботи
	Взаємоаналіз уроків на основі взаємовідвідування	2	5	10
	Комплект матеріалів до уроку (плани-конспекти, наочність та ін.)	3	5	15
	Проведення уроку	3	20	60
	Аналіз проведеного уроку	1	5	5
	Звіт про проходження практики	1	10	10
Разом				100

Студенти мають підготувати звітну документацію та завантажити її у відповідну секцію ЕНК. Зразки оформлення містяться у відповідному ЕНК.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Звітні матеріали мають відповідати принципам академічної доброчесності. У випадку виявлення плагіату, фальсифікації чи інших видів порушення академічної доброчесності, звіт про практику не зараховується і бали, отримані за всі види роботи впродовж практики, анулюються. Звіти з практики мають бути завантажені в ЕНК напередодні звітної конференції.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Система контролю передбачає комплексну оцінку поданих матеріалів про проходження виробничої практики, звіту студента-практиканта, залік за результатами запропонованих матеріалів і характеристики керівника практики.

Під час комплексної оцінки результатів практики керівник практики від кафедри оцінює в балах види діяльності студента-практиканта (див. 7.1) згідно з критеріями оцінювання, враховуючи кількісні параметри (виконання всіх або частини завдань індивідуального плану практики) та якісні параметри (повнота виконання завдання, власні міркування, вміння робити порівняння, висновки; культура мови; повнота звітних матеріалів; використання основної та додаткової літератури; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів).

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання поставлених завдань. Комплексна оцінка виставляється керівником практики від кафедри під час заліку. Оцінка має враховувати рівень виконання завдань практики та зміст представлених звітних документів. Звіт із практики захищається студентами під час заліку протягом тижня після закінчення практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку студента.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90 балів	Відмінно - відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням - досить низький рівень знань / умінь / навичок, що вимагає повторного проходження практики

8. Рекомендовані джерела

Модуль I

Нормативні документи

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2020)

2. Зарубіжна література. 5-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-6-9.pdf>
3. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тихоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Mo-del.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Zar.lit.5-9-kl/Zar.lit.5-9-kl.Nikolenko.ta.in.14.07.pdf>
4. Зарубіжна література. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-10-11-standart.pdf>
5. Зарубіжна література. 10-11 класи. Профільний рівень. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-10-11-profil.pdf>
6. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23 грудня 2020 р. <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99>

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. К., Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. 380 с.
2. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2006. 340 с.
3. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підруч. для студентів-філологів. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
4. Штейнбук Ф.М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі: Навчальний посібник. К. : Кондор, 2007. 316 с.

ДОДАТКОВІ

1. Бітківська Г.В. Формування літературознавчих понять в учнів 5-7 класів на уроках зарубіжної літератури: автореферат ... канд. пед. наук. Київ: Ін-т педагогіки АПН України, 2007. 20 с.
2. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної.- К.: Ленвіт, 2002.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: методичний посібник. Автори-укладачі О. Пометун, Л. Пироженко.- К.: А.П.Н, 2002.- 135с.
4. Ковбасенко, Ю.І. Нова українська школа: штрихи до портрета (без глянцю та дьогтю). Освітня політика. Портал громадських експертів. 2018. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23710>
5. Ковбасенко, Ю.І. *Поглиблене вивчення літератури і тести поглибленого рівня: освіта для еліти?* // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Випуск 140. – 2016. – С . 233-238 (140). С. 233-238. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17631>

6. Ковбасенко, Ю.І. *Профілізація чи профанізація освіти?* // Освітня політика. 2014. С. 1-10. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6202>
7. Орлова О. В. *Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти.* Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.
8. Удовиченко Л.М. *Теорія і технологія вивчення образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія.* Київ, 2020. 352 с.
9. Шовкопляс, Г. Є. Використання матеріалів спогадів і мемуарів під час вивчення біографії письменника // *Українська мова й література в школах України.* 2016. № 7-8). С. 36-43 <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17460>

Інтернет-джерела

ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ОНЛАЙН <https://mon.gov.ua/ua/tag/vseukrayinska-shkola-onlajn>
 Електронні версії підручників <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchniki/>
 Навчальні програми із зарубіжної літератури 5-9 класи https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/navchalni-prohramy-5-9-klasy-naskrizni-z-mistovi-liniji/zarubizhna_literatura-naskrizni-zmistovi-liniji/
 Нова українська школа <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
 Курс НУШ: базова середня освіта <https://osvitoria.university/courses/ZSjaMgJDF/>
 Нова українська школа <https://nus.org.ua/>
 Освітній проект «На урок» <https://naurok.com.ua/>
 Сайт для вчителів зарубіжної літератури «1000 журавлів» <https://www.xn--1000-83dma3a1c7b6a8s.xn--j1amh/>

Модуль II

Основна література

1. Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПШ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
2. Квасова О.Г. *Основи тестування іншомовних навичок і вмінь.* – К.: Ленвіт, 2009. – 119 с.
3. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої.* – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
4. *Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»].* – Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.А. та ін. / за ред. Ніколаєвої С.Ю. – К.: «Ленвіт», 2010. – 332 с.
5. *Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми і перспективи : колективна монографія / Л. А. Сажко, Л. Я. Зеня, О. В. Бирюк та ін. / за заг. ред. Л. А. Сажко.* – К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. – 225 с.

Додаткова

6. Асадчих О.В., Смовженко Л.Г., Філонова В.О., Маеджіма Т. *Англо-японсько-український глосарій термінів з методики викладання іноземних мов і культур (для студентів-сходознавців) 東洋言語学科の学習者のための外国語及び外国文化教授法に関する英和ウクライナ語専門用語集.* – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. – 101 с.
7. *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, Н.В. Майер,*

О.М. Устименко, В.В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої]. – К. : Ленвіт, 2015. – 444 с.

0. Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень / О. Б. Бігич та ін.: Колективна монографія. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. – 148 с.
0. Тарнопольский О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. – Дніпропетровськ: ДУЕП, 2005. – 246 с.
0. Тарнопольский О.Б., Кожушко С.П. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 288 с.
0. Harmer J. The Practice of Language Teaching. – Longman, 2004. – 370 p.
0. Slattery M., Willis J. Introduction for Primary Teachers. – Oxford, 2009. 148 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.tesol.net>
2. <http://www.freeenglish.net/english/index.html>
3. <http://www.freeyellow.com>
4. <http://www.eslcsfe.com>
5. <http://www.bangkokpost.net/education>

Додатки

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки папки

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНИХ МОВ**

Кафедра _____

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ / БЕЗВІДРИВНОЇ) ПРАКТИКИ
СТУДЕНТА**

IV КУРСУ _____ ГРУПИ _____

Освітньої програми _____

ПІБ _____

Практика проходила у СЗШ № _____ м. Києва

з _____ по _____

Керівник практики від кафедри _____

ПІБ _____

Додаток 2

Зразок оформлення відомостей про ЗНЗ

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗНЗ № _____ м. Києва

Адреса ЗНЗ № _____

Телефон _____

Директор школи _____

Заступник директора з навчально-виховної
роботи _____

Вчитель-методист (керівник від бази праки) _____

Розклад дзвінків:

Додаток 3

Зразок оформлення індивідуального плану

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ПРАКТИКАНТА

1. Вивчити вимоги навчальної програми до змісту виробничої (педагогічної/безвідривної) практики та скласти індивідуальний план роботи.
2. Ознайомитись з правилами внутрішнього розпорядку школи, розкладом уроків, режимом дня учнів.
3. Вивчити питання організації навчально-виховного процесу в школі, основні напрями її роботи і т.д.

Додаток 4

*Зразок оформлення сторінки спостереження та аналізу
уроків вчителів (орієнтовно 2 -4 с.)*

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА АНАЛІЗУ ВІДВІДАНОГО УРОКУ

Загальні відомості про урок

Дата _____ Предмет _____ Клас _____

Учитель _____

Тема уроку _____

Мета уроку: *дидактична* _____

виховна _____

розвивальна _____

Тип уроку _____

ХІД ТА ЗМІСТ УРОКУ

1. **Початок уроку:** своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи, наявність необхідного обладнання (крейда, ручки, зошити, підручники, наочні посібники та ін.).
2. **Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку:** дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).
3. **Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:** дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних тощо.
4. **Тип і структура уроку:** доцільність обраного типу уроку з погляду вивчення теми, відповідність компонентів уроку обраному типу, логічність та послідовність окремих етапів уроку, розподіл часу на уроці, психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.
5. **Зміст уроку :** відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу; актуалізація опорних знань учнів.
6. **Реалізація на уроці основних дидактичних принципів навчання** (науковості, наочності, зв'язку навчання з життям, систематичності та послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, диференціації, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, емоційності навчання та ін.).
7. **Раціональність і ефективність використання різноманітних методів та прийомів навчання** (за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за характером логіки пізнання(аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні, індуктивно-дедуктивні), за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, частково-пошуковий метод, дослідний метод).
8. **Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів** (індивідуальної, парної, групової, колективної, усної, письмової тощо).

9. **Раціональність та ефективність засобів навчання** (слово вчителя, підручники, навчальні посібники, різні види наочності тощо).
10. **Особливості розумової діяльності учнів на уроці:** а) формування уваги: співвідношення мимовільної і довільної уваги; б) місце пам'яті у розумовій діяльності учнів; навчання школярів методам і прийомам запам'ятання; використання прийомів для активізації різних видів пам'яті (образної, словесно-звукової, емоційної, механічної) та видів запам'ятання.
11. **Формування пізнавального інтересу учнів на уроці** : створення проблемних ситуацій, пізнавальні ігри, використання творів мистецтва і літератури, порівняння і аналогії, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.
12. **Реалізація на уроці основних складових виховання** (розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового).
13. **Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок** (усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка, практична перевірка тощо).
14. **Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів** (відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою).
15. **Поведінка вчителя на уроці:** вміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну; уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації; уміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність.
16. **Завершення уроку:** підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання, запис на дошці та учнями у щоденниках.
17. **Результат уроку:** досягнення мети; виконання плану уроку; якість знань, умінь і навичок учнів; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

Додаток 5

Орієнтовний зразок оформлення плану-конспекту уроку (на прикладі комбінованого уроку)

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ із японської/китайської мови

студента(ки) IV курсу _____ групи _____

ПІБ _____

КЛАС: _____

ТЕМА УРОКУ: _____

Мета уроку: дидактична _____

виховна _____

розвивальна _____

Тип уроку: _____

Обладнання уроку: _____

ХІД УРОКУ

(із зазначенням усіх структурних компонентів уроку відповідно до типу уроку, детальним змістом кожного етапу, орієнтовним розподілом часу).

1. *Організаційний момент уроку* (коротко зміст етапу, тривалість).

2. *Перевірка домашнього завдання* (детально описати завдання, питання, вправи для перевірки, види перевірки (наприклад, усне індивідуальне опитування, усне фронтальне опитування, комбінована перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка тощо; тривалість етапу).
3. *Повідомлення теми, мети уроку, мотивація навчальної діяльності учнів* (зміст етапу, прийоми повідомлення, тривалість).
4. *Актуалізація опорних знань учнів* (метод актуалізації (наприклад, бесіда), питання, завдання для актуалізації опорних знань учнів, тривалість етапу).
5. *Вивчення нового матеріалу* (чітко і логічно визначити план вивчення, детально розкрити зміст кожного пункту, методи навчання (бесіда, розповідь, пояснення та ін.), види навчально-пізнавальної діяльності учнів, тривалість етапу).

0. *Виконання вправ на формування практичних умінь і навичок* (детально зазначити зміст вправ, № за підручником, послідовність, орієнтований термін виконання).
1. *Узагальнення і систематизація знань щодо вивченого матеріалу* (детально зазначити завдання, питання, вправи для узагальнення та систематизації, тривалість етапу).
2. *Підсумки уроку* (короткий висновок, мотивоване виставлення та оголошення оцінок).
3. *Домашнє завдання* (зміст домашнього завдання (№ вправи, сторінки тексту та ін.).
Погоджено: ПІБ вчителя-методиста, дата, підпис

Орієнтовний зразок плану-конспекту уроку (на прикладі комбінованого уроку)

Тема уроку.

Мета:

Література:

Хід уроку

1. Повідомлення теми, мети уроку.
2.
3.

Додаток 6

Зразок оформлення діагностичної карти самоаналізу уроку

ДІАГНОСТИЧНА КАРТА САМОАНАЛІЗУ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ

Дата ----- Предмет ----- Клас-----

Студент(ка)(ПІБ) -----Підпис студента _____

Тема уроку _____

Параметри оцінювання: 0 – показник не виявлявся, 1 – показник виявлявся епізодично та непослідовно, 2 – показник виявлявся часто, 3 – показник виявлявся систематично та в повній мірі.

Показники	Бали (0,1,2,3)
1. Своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту	
0. Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку (гігієнічних, дидактичних, виховних, психолого-фізіологічних)	

0. Відповідність типу і структури уроку темі та меті	
0. Послідовність та логічність етапів уроку	
0. Раціональний розподіл часу на уроці	
0. Психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку	
0. Зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів	
0. Доцільний відбір навчального матеріалу	
0. Реалізація на уроці основних дидактичних принципів	
0. Раціональне та ефективне використання методів, прийомів, засобів навчання	
0. Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
0. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці	
0. Реалізація на уроці основних складових виховання	
0. Реалізація на уроці різних видів запам'ятовування	
0. Врахування вікових особливостей учнів	
0. Раціональне та ефективне застосування методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок учнів	
0. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
0. Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
0. Уміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну	
0. Культура мовлення (розвиток літературного монологічного й діалогічного, усного та писемного мовлення)	
0. Культура педагогічного спілкування (дотримання норм педагогічного такту та етики, толерантність)	
0. Уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації.	
0. Реалізація мети та плану уроку	
Загальна кількість балів	
Самооцінка за проведення уроку (за десятибальною шкалою)	

Додаток 7

Зразок оформлення діагностичної карти експертної оцінки залікового уроку
ДІАГНОСТИЧНА КАРТА ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ

студента(ки)(ПІБ) _____

Дата _____ Предмет _____ Клас _____

Експерт(ПІБ) _____

Посада _____

Підпис _____

Тема уроку -----

Параметри оцінювання: 0 – показник не виявлявся, 1 – показник виявлявся епізодично та непослідовно, 2 – показник виявлявся часто, 3 – показник виявлявся систематично та в повній мірі.

Показники	Бали (0,1,2,3)
1. Своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту	
0. Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку (гігієнічних, дидактичних, виховних, психолого-фізіологічних)	
0. Відповідність типу і структури уроку темі та меті	
0. Послідовність та логічність етапів уроку	
0. Раціональний розподіл часу на уроці	
0. Психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку	
0. Зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів	
0. Доцільний відбір навчального матеріалу	
0. Реалізація на уроці основних дидактичних принципів	
0. Раціональне та ефективне використання методів, прийомів, засобів навчання	
0. Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
0. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці	
0. Реалізація на уроці основних складових виховання	
0. Реалізація на уроці різних видів запам'ятовування	
0. Врахування вікових особливостей учнів	
0. Раціональне та ефективне застосування методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок учнів	
0. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці	
0. Обгрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
0. Уміння організувати учнів на навчальну діяльність, забезпечити трудову дисципліну	
0. Культура мовлення (розвиток літературного монологічного й діалогічного, усного та писемного мовлення)	
0. Культура педагогічного спілкування (дотримання норм педагогічного такту та етики, толерантність)	
0. Уміння розподіляти та концентрувати увагу, діяти в публічній ситуації.	
0. Реалізація мети та плану уроку	
Загальна кількість балів	
Оцінка за проведений урок (за десятибальною шкалою)	

Додаток 8

**ЗВІТ-САМОАНАЛІЗ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ/БЕЗВІДРИВНОЇ) ПРАКТИКИ
(ПІБ студента-практиканта)**

_____ курс _____ група

1. За період виробничої практики мною виконані такі завдання індивідуального плану роботи:
2. За період виробничої практики мені не вдалося виконати такі завдання індивідуального плану роботи:
3. Під час виробничої практики мною реалізовані такі види професійної педагогічної діяльності:
4. Найбільше сприяв формуванню моєї готовності до майбутньої професійної діяльності такий практичний досвід:
5. Виробнича практика продемонструвала недостатню сформованість у мене таких професійних умінь:
6. Виробнича практика найбільше сприяла формуванню у мене таких професійних умінь:
7. Я оцінюю свою діяльність під час практики як:
8. Найбільше під час практики мені сподобалося:
9. Найбільше під час практики мені не сподобалося:
10. Мої пропозиції щодо вдосконалення виробничої практики:

Дата

Підпис студента

Додаток 9
Зразок оформлення відгуку керівника від бази практики

ВІДГУК

з _____ практики
студента(ки) _____

Оцінка _____

Керівник практики
від бази практики

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце печатки
Установи